

16.12.2013

Stj/3

§ 1365

Valtuutettu Tuomas Rantasen toivomusponsi arvion tekemisestä palvelusetelien käytön laajentamisen vaikutuksista palvelujen sosiaaliseen eriytymiseen

HEL 2013-008067 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 15.5.2013 hyväksymän toivomusponnen (Tuomas Rantanen) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnien ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 15.5.2013 hyväksymän toivomusponnen (Tuomas Rantanen) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnien ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

Käsitellessään palvelusetelikokeilun vakinaistamista kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaikkien palvelusetelien käytön laajentamiseen liittyvien uusien esitysten kohdalla tehdään arvio siitä, millainen vaikutus toimenpiteellä saattaa olla palvelujen sosiaalisen eriytymisen kannalta. (Tuomas Rantanen)".

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään

16.12.2013

Stj/3

vuoden kuluttua pöytäkirjan hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventumisen strategisen linjauksen mukaisesti kaikkia uusia toimintamuotoja arvioidaan tämän tavoitteen mukaisesti. Terveystieteiden mukana kunnan tulee ottaa päätöksenteon yhteydessä huomioon päätöksen vaikutukset väestön terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Terveysvaikutusten arviointi on keskeinen menetelmä hallinnon rajat ylittävässä väestön terveyden ja hyvinvoinnin huomioon ottamisessa.

Palveluseteliä käytetään palvelujen järjestämisen keinona kunnan järjestämän palvelun ja ostopalvelutoiminnan ohella. Asiakas tekee lopullisen valinnan palvelusetelin ja kunnan järjestämän palvelun välillä ja tästä syystä täsmällistä tietoa palvelusetelien käytön laajentamisen vaikutusten kohdentumisesta ei voi saada etukäteen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Otteet

Ote
Pöytäkirjan ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 12.11.2013 § 389

HEL 2013-008067 T 00 00 03

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti antaa valtuutettu Tuomas Rantasen toivomusponnesta koskien palvelusetelien käytön laajentamista seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon:

"Sosiaali- ja terveystieteiden strategisena linjauksena on väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventuminen. Kaikkia uusia toimintamuotoja arvioidaan tämän tavoitteen mukaisesti. Palveluseteliä käytetään palvelujen järjestämisen keinona muiden järjestämistapojen, kuten julkinen tuotanto ja kunnan ostopalvelutoiminta, ohella. Palvelusetelijärjestelmässä asiakas tekee valinnan palvelusetelin ja kunnan järjestämän palvelun väliltä. Siten täsmällistä tietoa palvelusetelien käytön laajentamisen vaikutusten kohdentumisesta eri tuloluokkiin ei voi saada etukäteen. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta pitää tärkeänä, että palvelusetelien käyttöä seurataan ja arvioidaan. Sosiaali- ja terveystieteiden virasto tekee yhteistyössä Tietokeskuksen sekä varhaiskasvatus- ja opetusviraston kanssa valtuustokauden loppuun mennessä tutkimukseen perustuvan arvion Helsingin palvelusetelikäytäntöjen kustannusvaikutuksista sekä vaikutuksista eriarvoistumiseen. Lisäksi arvioidaan päätöksen vaikutuksia väestön terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin.

Terveystieteiden huoltolain mukaan kunnan tulee ottaa päätöksenteon yhteydessä huomioon päätöksen vaikutukset väestön terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Terveystieteiden vaikutusten arvioinnin katsotaan olevan keskeinen menetelmä hallinnonrajat ylittävässä väestön terveyden ja hyvinvoinnin huomioon ottamisessa. Helsingissä terveystieteiden vaikutusten arviointi on otettu käyttöön kaupunginjohtajan päätöksellä (12.3.2008, 11 §) hallintokuntien päätösesitysten valmistelussa keväällä 2008.

Sosiaali- ja terveystieteiden virastossa rakennetaan ja kehitetään terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointikäytäntöjä sekä tuetaan niiden käyttöönottoa muissa hallintokunnissa. Sosiaali- ja terveystieteiden virasto kouluttaa kaupungin hallintokuntien lautakunta-asioiden valmistelijoita. Terveystieteiden vaikutusten arvioinnin taustalla on laaja-alainen näkemys terveydestä ja hyvinvoinnista. Terveystieteiden vaikutusten arviointi (TVA) on poikkiallisesta terveyden edistämistyötä; sen avulla voidaan nostaa esille päätösten terveystieteiden vaikutuksia ja käynnistää niistä keskustelua, parantaa väestön terveyden tasa-arvoa sekä tuoda yleinen etu esille. Arviointi sisältää sekä myönteisten että kielteisten vaikutusten tunnistamisen, ennustamisen ja arvioinnin. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi (IVA) on yläkäsite, joka yhdistää terveystieteiden vaikutusten arvioinnin (TVA) ja sosiaalisten vaikutusten arvioinnin (SVA) yhdeksi kokonaisuudeksi. Terveystieteiden vaikutukset voivat kohdistua joko välittömästi tai välillisesti terveyteen, elinoloihin, väestöön, palveluihin, viihtyvyyteen tai yleisesti hyvinvoinnin jakautumiseen. Helsingissä on käytössä nopea terveystieteiden vaikutusten arviointi -malli, jossa arviointi perustuu rajattuun määrään vaikutuksia. Terveystieteiden vaikutusten arviointi tehdään aina, kun uusia esityksiä

palvelusetelin käytöstä tuodaan sosiaali- ja terveyslautakunnan käsittelyyn.

Terveysvaikutusten arviointi

Palvelusetelien käytön laajentamisen yhteydessä arvioidaan palvelusetelin käytön vaikutuksia terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin ja eriytymiseen, jotta voidaan ennalta tunnistaa ja välttää mahdolliset haitalliset vaikutukset. Erityinen huomio on kiinnitettävä ns. haavoittuvassa asemassa oleviin väestöryhmiin, jotta vältetään sosiaalinen eriytyminen ja palvelujen saanti on tasa-arvoista.

Käsittely

12.11.2013 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

1. Vastaehdotus:

Jäsen Laura Nordström teki jäsen Anna Vuorjoen kannattamana seuraavan vastaehdotuksen:

"Korvataan kappale 5 seuraavasti (isoilla kirjaimilla muutokset):
Palvelusetelien käytön laajentamisen yhteydessä ARVIOIDAAN palvelusetelin käytön vaikutuksia terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin JA ERIYTYMISEEN, jotta voidaan ennalta tunnistaa ja välttää mahdolliset haitalliset vaikutukset. Erityinen huomio on kiinnitettävä ns. haavoittuvassa asemassa oleviin väestöryhmiin, jotta vältetään sosiaalinen eriytyminen ja palvelujen saanti on tasa-arvoista.

Kannattajat: Anna Vuorjoki

Jäsen Laura Norströmin vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 4.

1. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Jäsen Laura Nordströmin vastaehdotus:

"Korvataan kappale 5 seuraavasti (isoilla kirjaimilla muutokset):
Palvelusetelien käytön laajentamisen yhteydessä ARVIOIDAAN palvelusetelin käytön vaikutuksia terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin JA ERIYTYMISEEN, jotta voidaan ennalta tunnistaa ja välttää mahdolliset haitalliset vaikutukset. Erityinen huomio on

kiinnitettävä ns. haavoittuvassa asemassa oleviin väestöryhmiin, jotta vältetään sosiaalinen eriytyminen ja palvelujen saanti on tasa-arvoista."

Jaa-äännet: 4

Sanna Aivio, Sirpa Asko-Seljavaara, Seija Muurinen, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 9

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Jouko Malinen, Laura Nordström, Tuula Salo, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

29.10.2013 Palautettiin

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Helena Soini, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46933
helena.soini(a)hel.fi

Varhaiskasvatuslautakunta 22.10.2013 § 160

HEL 2013-008067 T 00 00 03

Päätös

Varhaiskasvatuslautakunta päätti antaa toivomusponnosta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Perheillä on subjektiivinen oikeus varhaiskasvatuspalveluihin, joita ovat päiväkotij- ja perhepäivähoito. Tämän lisäksi varhaiskasvatusvirasto tarjoaa kaikille avointa leikkipuistotoimintaa sekä maksutonta kerhotoimintaa.

Palveluseteli on 1.1.2014 alkaen yksi kerhotoiminnan järjestämistapa kunnallisen kerhotoiminnan lisäksi. Varhaiskasvatusvirastossa ei tällä hetkellä ole suunnitteilla palvelusetelien käytön laajentamista päivähoidon muihin palveluihin. Varhaiskasvatuslautakunta on 26.3.2013 päättänyt, että palvelusetelin käyttöönotto edellyttää aina lautakunnan erillispäätöstä, jossa huomioidaan, ettei palvelusetelin käyttöönotto johda palvelunsaajien väliseen eriarvoisuuden kasvuun.

Palveluseteli myönnetään hakemuksesta 2 vuotta täyttäneille lapsille maksuttoman esiopetuksen alkamiseen saakka. Palveluseteli myönnetään silloin, kun lapsi ei saa kotihoidon tuen Helsinki-lisää, yksityisen hoidon tukea eikä ole kunnallisessa päivähoidossa tai kerhossa. Se oikeuttaa enintään 60 tuntia ja vähintään 36 tuntia kuukaudessa pidettävään kerhotoimintaa. Syyskuussa 2013 palvelusetelikerhoja oli 1 ja siinä oli 13 lasta. Pääosa kerhotoiminnasta on leikkipuistoissa ja kunnallisissa päiväkodeissa tapahtuvaa maksutonta kerhotoimintaa. Kunnallisia kerhoja oli syyskuussa 108 ja niissä oli 1 128 lasta.

Koska palveluseteli kohdistuu subjektiiviseen päivähoito-oikeuteen kuuluvien palvelujen vaihtoehtona tarjolla olevaan kerhotoimintaan ja koska samaa palvelua on saatavilla kunnan tuottamana maksuttomana toimintana, sillä ei ole vaikutusta sosiaalisen eriarvoisuuden kasvuun.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Pirjo Verta, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 43206
pirjo.verta(a)hel.fi

Opetuslautakunta 27.08.2013 § 144

HEL 2013-008067 T 00 00 03

Päätös

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunginvaltuusto päätti 15.5.2013, että sosiaali- ja terveydenhuollon palveluseteli vakinaistetaan yhdeksi ostopalvelujen järjestämisen tavaksi 1.1.2014 lukien.

Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun lain (733/1992) 4 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan kunta voi järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon alaan kuuluvia tehtäviä antamalla palvelunkäyttäjälle palvelusetelin, jolla kunta sitoutuu maksamaan palvelunkäyttäjän kunnan hyväksymältä yksityiseltä palvelujen tuottajalta hankkimat palvelut kunnan päätöksellä asetettuun setelin arvoon asti. Sosiaalivirasto ja terveystyövirasto ovat kokeilleet vuosina 2010–2012 palvelusetelin käyttöä.

Opetuslautakunnan toimialuetta sosiaaliviraston toteuttama palvelusetelikokeilu on koskenut lasten kerhotoiminnan osalta, joka on

16.12.2013

Stj/3

päivähoitolain mukaista leikkitoimintaa. Palvelusetelillä tuettu kerhotoiminta on tarkoitettu kotihoidossa oleville erikseen määrättyin edellytyksin. Kokeilun väliraportissa 15.2.2013 todetaan, että kokonaisuutena arvioiden palvelusetelillä tuotettu yksityinen kerhotoiminta on ollut pienimuotoista. Palveluntuottajia oli neljä ja asiakkaita vajaa kymmenen.

Opetuslautakunta pitää tärkeänä, että vakinaisena aloitettavaa palvelusetelikäytäntöä seurataan ja arvioidaan ja puoltaa hyväksytyä toivomuspontta, että kaikkien palveluseleiden käytön laajentamiseen liittyvien uusien esitysten kohdalla tehdään arvio siitä, millainen vaikutus toimenpiteellä saattaa olla palvelujen sosiaalisen eriytymisen kannalta. Opetuslautakunnan toimialueella palvelusetelinkäyttö on lähivuosina mahdollista ruotsinkielisten lasten päivähoitossa ja siinäkin hyvin pienimuotoisena kotihoidossa olevien lasten kerhotoimintaan rajoittuvana. On kuitenkin tärkeätä huolehtia siitä, että päivähoitossa olevat suomenkieliset ja ruotsinkieliset lapset saavat yhdenvertaiset mahdollisuudet palvelusetelin käyttöön.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Keijo Lax, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86339
keijo.lax(a)hel.fi